

Čit národní, hrdost pro vlast, i pro svého krále, zušlechťuje národ
a čitn jej nepřemožitelným nepříteli každému, budiž od západu nebo od
východu.

Vše s Bohem, Císařem a Králem našim, takové jest heslo naše v sva-
tém nadšení.

Král a Pán náš vidí věrná srdce naše, Král a Pán náš nehorší se pro
svobodu slova; byloť miněno věrně, upřímně a neukrytě; v celé té důvěře
oddaného srdce pravíme: Jinak učiniti jsme nemohli!!

(Jan M. Černý /ed./, Boj za právo. Praha 1893, s. 3-6)

2. 1848, 6. duben

Ozvání moravského lidu

Poněvadž výpovědí pana ministra vnitřních záležitostí mocnářství
Rakouského uznáno nám bylo právo, abychom se radili vespolek a naši spo-
lečnou vůli slušně přednášeli: činíme to tímto ozváním pevným a uctivým.

I. Bůh, jenž rozličně rozdává darův svých, stvořil nás, dav nám při-
rozenou důstojnost člověčí, v způsobu zvláštní povahy lidu slovanského;
chceme tedy ostati věrni tomu řízení Božímu, tedy hájíme náročnost svou
slovanskou, a sice chceme státi pevně při kmenu neroztrženému česko-mo-
ravském.

Odporujeme tedy těm, ježto by chtěli odloupnout moravský národ od
českého.

II. Ale i osobnost svou moravskou hájíme; chceme totiž státi věrně
při Češích, ale nepominouti v nich, nerozplynouti, aby Morava mohla sama
ostati na právu svém, kdyby Čechové někdy odpadli od svobody, ač toho
bohdá svět neuvidí.

III. Žádáme tedy, aby vedle společného sněmu v Praze byl i zvláštní
v Moravě, jímž by se řídilo i vlastní hospodářství zemské.

IV. Jazyk český budiž jazykem obecním, anť jest v Moravě čtyrykrátě
mocnější nežli jiný; však ale německému přejeme rovné právo tam, kde rov-
ný jest našemu.

V. Slovem "konstitucí" rozumíme slušné zastoupení celého národu dle
všech živností svých rovně; zvláštní vládu soudu podrobenou, a vůbec jak
to jest v zemích svobodného lidu moudře zřízeno. To nám slibil Císař Pán,
a to jen věčně přijímáme.

VI. Žádáme dokonalé zrušení toho, čím byl lid zavázán majitelům panství.

Ať pomínou úřady panské čili patrimoniální, a veškerá poddanost jin nežli pod zákon obecní a Maještátnost. Ať tedy i se zruší všecka práva panská a feudální, jako na desátky, robotu, laudemie, mortuarie, honby, práva nad řekami a podobně.

VII. Žádáme, aby všecka jednání obecní rady (soudy, sněmy, školy) byla veřejná.

VIII. Ať jest úplná svoboda slova, písma a tisku; kdo proviní se, budiž souzen od soudu zvláště povolanych moudrých čili poroty.

IX. Školy po celé zemi budiž záležitosti obecní, učitelstvo a co náleží k učení, zapraviti se má z pokladu zemského.

X. Na úřady a důstojnosti připuštění budiž jen občané spojeného království Česko-Moravsko-Slezského.

XI. Po skončeném ozbrojení všech občanů počestných ať umenší se velmi počet stálého vojska.

XII. Konečně shodujeme se se žádostmi České země, pokud nejsou na odpor předeslaným článkům našim.

XIII. Přejeme císaři Pánu Boží požehnání v blahé péči o národy své, a slibujeme pevně státi při zákonu svobodném.

(Tydeník, 6. 4. 1848, s. 111. Cit dle: Jan M. Černý /ed./, Boj za právo. Praha 1848, s. 96-97)

3. [REDACTED] 1848, 8. duben
Kabinetní list

Milý pane z Pilleredorfu!

Abych dal Svým věrným Pražanům opětný důkaz svého upřímného a otčovského o zem smýšlení a své péče o blaho království Českého, ukládám Vám, abyste vyslancům cestou přiměřenou k žádosti mně podané oznámil, jakž následuje:

1. Národnost česká budiž položena za základ tak, že se česká řeč ve všech větvích státní správy a veřejného vyučování s řečí německou v úplnou rovnost staví.
2. K prvnímu Českému sněmu, který se co nejdříve vypíše, budiž povoláni všickni stavové země. Shromáždění toto budiž sestaveno ze zástupců

národu, zvolených na základě takovém, aby sk zemske rovnou měrou byly opatřeny a co možná i voleno býti: ono má míti právo, o všech vě a rozhodovati.

Pročez povolují k opakované prosbě nyní sněmu nejprvé příštího následující zástupcov

- a) Všickni, kdožkoli posud právo měli k nastoupí vzhledem měst královských ta změna,
- b) královské hlavní město Praha dvanáct každé pak z ostatních královských měst tohoto
- c) každé jiné město venkovské, mající noho poslance,
- d) má-li které město venkovské 8000 oby

mu Českému vypraviti dva poslance.

- e) Vysoké školy Pražské má zastupovati fakultu jejich každou, rovněž jako i ústav t zvláště.

f) K zastupování všech ostatních tříd o obsaženy ve člancích předeslaných, mají se z vypraviti dva poslanci.

K volení zástupců národních má na venku platí daň, po městech pak každý měšťan.

Kdo voliti chce, na tom se dále i to vy pátý rok stáří svého překročil. Kdo však vol zrozen a nejméně třidcet let stár.

Voliti, ani voleni nemohou býti tito: v né osoby, pak všickni bankrotníci, pokud se vědčila, a všickni ti, kteříž pro zločin cti těžký policejní přestupek u vyšetřování byli nejsou.

Ustanovení toto o rozmnožení a o způsob stva mají však jen potud platnost míti, poku konečně jinak nebude uzavřeno.

3. Zřízení odpovědných nejvyšších ouřad ze s rozšířeným okresem činnosti povoluje se

4. Žádost o spojení zemi: České, Moravs vyšší správou v Praze a se sněmem společným na sněmu Naších říší nejprvé příštím, kdežto Moravská a Slezská budou zastoupeny.